

10 octombrie 2005

ZIUA HOLOCAUSTULUI comemorată în comunitățile din țară

• **TIMIȘOARA.** Manifestările au debutat la 10 octombrie cu o ceremonie la Cimitirul Evreiesc, la monumentul dedicat memoriei celor uciși în anii prigoanei naziste. Alături de membrii comunității s-au aflat reprezentanți ai Prefecturii Județului Timiș și ai Primăriei. Peste 50 de copii din școli timișorene au fost prezenți la acest eveniment. Președintele comunității, dr. *Paul Costin*, a rezumat momentele cheie care au pecetluit soarta nefastă a evreilor din România. Cantorul *Efraim Neumann*, din Israel, a rostit „El Maale Rahamim”. S-a spus *Kadiș* colectiv. • Societatea Filarmonică și comunitatea au organizat, la 15 octombrie, o manifestare comemorativă în Sinagoga din Cetate. *Alexandra Răzvan*, președintele Societății Filarmonice, și dr. *Paul Costin* au deschis evenimentul. Istoricul prof. dr. *Victor Neumann* a prezentat lucrarea „Evreii din Banat și Transilvania de Sud în anii celui de-al doilea război mondial”. Un program muzical adecvat, interpretat de violoncelista *Alexandra Guțu*, solistă a Filarmonicii „Banatul” din Timișoara, și filmul

TIMIȘOARA

„Holocaustul uitat” au încheiat întâlnirea. • Prof. *Adriana Holeu*, de la Liceul de Muzică „Ion Vidu”, a invitat elevi și profesori la o impresionantă manifestare comemorativă, care a inclus o prezentare a semnificației zilei de 9 octombrie, un film referitor la deportările din Transnistria, un scurt concert de Felix Mendelssohn Bartholdy și un potpourri de melodii evreiești, pregătit de prof. *Jana Codreanu*, dirijora corului comunității evreilor. *Luciana Friedmann*, din partea obștii evreiești, le-a vorbit tinerilor despre Holocaust, din perspectiva „celeia de-a treia generații”. (L.F.)

• **ARAD.** Ceremoniile de comemorare a Zilei Holocaustului s-au desfășurat la vechiul Cimitir Evreiesc din Arad, cu participarea membrilor comunității evreiești, a prefectului *Cristian Strangea*, a vice-primarului *Tiberiu Dekany* și a reprezentanților cultelor. După depunerea unor coroane de flori la Monumentul victimelor arădene ale Holocaustului și după intonarea imnurilor României și Israelului, ing. *Ionel Schlesinger*, președintele comunității, în discursul său, a atras atenția asupra necesității de a lupta în comun împotriva intoleranței și extremismului, deoarece în epoca globalizării nu numai evreii ci și alții devin victimele extremiștilor. Ceremoniile s-au încheiat cu o rugăciune în amintirea victimelor.

• **SATU MARE.** Comunitatea a organizat, împreună cu Direcția pentru Cultură, Culte și Patrimoniu Cultural Național Satu Mare și Clubul Generației de Mijloc, un bogat program de manifestări. La sala de lectură a Bibliotecii județene a fost deschisă expoziția de carte „Holocaustul, ca să nu se mai întâmple”, urmată de prezentarea unor lucrări ale elevilor de la Colegiul „Ioan Slavici”, legate de istoria evreilor și de soarta evreilor din Transilvania de Nord. Colegiul „Doamna Stanca” a organizat un simpozion, cu referate susținute de profesori de istorie. La Sinagoga Mare, s-a desfășurat o sesiune de comunicări, cu participarea lui *Nicolae Decsei*, președintele comunității, *Paul Datcu*, *Virgil Enătescu* și *George Vulturescu*. A fost vernisată o expoziție de fotografii. Programul s-a încheiat cu un concert al formației klezmer „Sabbatsong”, din Budapesta. A avut loc și o ceremonie religioasă și s-au depus coroane de flori la Monumentul Holocaustului din curtea Sinagogii, dedicat celor aproape 14.500 de evrei sătmăreni care au pierit la Auschwitz. La comemorare au participat prefectul județului, *Radu Bud*, primarul *Iuliu Ilyes*, alte oficialități, reprezentanți ai cultelor, o delegație a comunității evreilor din Zuglo (Budapesta), președintele comunității din Nyiregyhaza și un grup de enoriași. (ALFRED SEBOK, secretar responsabil cu activitatea Clubului Generației de Mijloc)

• **BRAȘOV.** Au fost depuse coroane din partea Prefecturii, Primăriei și Comunității Evreiești, la Memorialul de la intrarea Sinagogii, închinat morților din timpul celui de-al doilea război mondial. La sinagogă - în prezența membrilor comunității, a oficialităților centrale și locale, printre care prefectul județului, *Aurel Danu*, și primarul *George Scripcaru*, a reprezentanților partidelor politice și cultelor religioase, a comunității rrome și a numeroși brașoveni -, președintele comunității, ing. *Tiberiu Roth*, a subliniat necesitatea asumării de către statul român a răspunderii pentru Holocaustul românesc. El a arătat că vinovat nu este poporul, ci factorii de decizie de atunci, pe care istoria trebuie să-i condamne. Trei supraviețuitori ai lagărelor morții din anii 1941-1942 au vorbit despre ororile trăite și drama prin care au trecut prin pierderea familiilor lor. S-a păstrat apoi un moment de reculegere în memoria victimelor. Ceremoniile au fost încheiate printr-un program de cântece susținut de formația

corală „B'nei Milu” și de grupul vocal „Yahad” ale comunității brașovene. Evenimentul a fost amplu reflectat în presa locală.

• **TÂRGOVIȘTE.** La Cimitirul Evreiesc din localitate au fost depuse coroane de flori din partea Prefecturii, Consiliului Județean și Primăriei municipiului la Monumentul Săpunului. La Muzeul de Istorie s-au desfășurat lucrările simpozionului „Holocaustul - aspecte dâmbovițene”. Un moment emoționant l-a constituit mărturia profesoarei *Edith Königsberg*, supraviețuitoare a Holocaustului. Au avut loc manifestări comemorative în școli, organizate de Inspectoratul Școlar Județean Dâmbovița, precum și la bibliotecile din orașele Moreni și Găești, organizate de primăriile locale.

• **BOTOȘANI.** Elevi ai Seminarului Teologic Ortodox „Sfântul Gheorghe” au intonat corul din „Nabucco”, de Verdi. Directorul Seminarului, preot *Grigore Diaconu*, a amintit de faptul că la Dorohoi, la 1 iulie 1940, a avut loc primul pogrom împotriva evreilor. „De asemenea, populația evreiască din partea de nord a județului, din târgurile Dorohoi, Darabani, Mihăileni, Săveni a fost deportată, începând cu data de 9 octombrie 1941, în Transnistria, loc de unde, în vara lui 1943, mulți nu s-au mai întors [...]. Avem datoria [...] să păstrăm memoria Holocaustului pentru ca el să nu se mai repete vreodată” - a mai spus Grigore Diaconu.

• **BACĂU.** La depunerile de coroane la Monumentul Holocaustului din Cimitirul Evreiesc au participat reprezentanți ai autorităților centrale și locale, ai Inspectoratului Școlar Județean, profesori, studenți, elevi, membri ai comunității evreiești. La 11 octombrie, la Colegiul Național „Ferdinand I”, s-a organizat o manifestare dedicată comemorării Holocaustului, cu un program bogat, care a început cu un „Mesaj către Umanitate”, citit de directorul colegiului, prof. drd. *Ghiorghe Iorga*, urmat de prezentarea amintirilor lui Elie Wiesel, o expoziție de desene ale copiilor din clasele V-XII și un moment artistic, prezentat de elevi, „Și ei au fost copii”. A participat dna *Netta Balazs*, atașat cultural al

Ambasadei Israelului la București. Profesorii din județul Bacău, care activează în cadrul Centrului metodic-științific pentru Studiul Holocaustului de la Casa Corpului Didactic „Grigore Tăbăcaru”, au organizat o suită de alte manifestări dedicate comemorării Holocaustului, printre care amintim seminarii despre Holocaust, organizate la licee și școli din localitate, o expoziție de desene tematice, la Liceul „Mihai Eminescu”, și o vizită a elevilor de la Colegiul tehnic „Anghel Saligny” la Muzeul comunității și la Sinagoga.

• **SUCEAVA, RĂDĂUȚI.** Vernisajul Expoziției „Minorități naționale în Bucovina. Evreii”, urmat de un colocviu științific la Muzeul de Istorie din Suceava, la care profesori de la Universitatea „Ștefan cel Mare” au susținut prelegeri la temă, a prilejuit secretarului Comunității Evreilor din Rădăuți, prof. *Tania Grimberg*, o ilustrativă comunicare despre Ziua Holocaustului în România. Sub egida Primăriei Municipiului Rădăuți, la Sinagoga din Siret, în fața plăcii omagiale cu numele evreilor deportați în Transnistria, importante oficialități locale au depus coroane de flori. Primarul dr. *Mihai Frunză*, comisarul Direcției de Frontieră Rădăuți, *Gheorghe Badea*, directorul Colegiului Național „Eudoxiu Hurmuzachi”, prof. *Marian Olaru*, au rostit impresionant alocuțiuni. La Clubul Comunitar Rădăuți, elevi ai Colegiului au vizitat Expoziția „Obiecte de cult mozaic” și au primit explicații, iar prof. *Marian Olaru* le-a predat o lecție de istorie a Holocaustului. La Complexul Muzeal „Bucovina” - Suceava, a fost deschisă o expoziție dedicată Zilei Holocaustului în România. La Clubul Comunitar din Rădăuți, a avut loc o întâlnire avându-i ca oaspeți pe vice-președintele A.E.R.V.H., dr. *Liviu Beris*, supraviețuitor al Transnistriei, și conf. dr. *Mircea Botescu*, de la Universitatea București. Manifestarea a fost organizată de comunitate, în colaborare cu Direcția Județeană de Cultură, Cult și Patrimoniu. Au participat directorii Direcției sus-amintite și Complexului Muzeal „Bucovina” - Suceava, profesori universitari, cercetători, reprezentanți ai unor culte. Întâlnirea a fost urmată de prezentarea filmului „Un Holocaust uitat”. La Târgul de Carte prilejuit de Zilele „Nicolae Labiș”, standul de carte „Hasefer” și revista „Realitatea Evreiască” s-au bucurat de un real succes.

• **BRĂILA.** Ziua Holocaustului a fost marcată prin depunerea unor coroane de flori la Cimitirul Evreiesc și un simpozion organizat de comunitate, împreună cu Muzeul Brăilei, Direcția Județeană de Cultură și Inspectoratul Școlar. Simpozionul a cuprins o serie de referate legate de această tematică, printre care amintim:

„Considerații pe marginea Raportului Wiesel” (prof. *Adriana Dumitrescu*), „Holocaustul din România” (dr. *Adrian Trifan*), „Drama evreilor în timpul celui de-al doilea război mondial, Buchenwald” (prof. univ. dr. *Ionel Căndeș*) și „O sinteză a Holocaustului” (ing. *Edmond Esrig*, președintele comunității).

• **GALAȚI.** În prezența conducerii și membrilor comunității evreiești, a reprezentanților autorităților centrale și locale (Prefectura, Primăria, Consiliul județean și Consiliul orășenesc), a elevilor și profesorilor de la Liceul „Anghel Saligny”, s-au derulat: o slujbă religioasă la Templul Meseriașilor și o prezentare, de către președintele comunității, ing. *Mircea Goldenberg*, a semnificației acestei zile. La Cimitirul Evreiesc au fost depuse coroane de flori din partea autorităților la cele două monumente ridicate în memoria Holocaustului. Oficiantul de cult, *Elias Ceaușu*, a rostit rugăciuni. Ing. *Mircea Goldenberg* a făcut o expunere despre istoria și suferințele evreilor din Galați în anii Holocaustului.

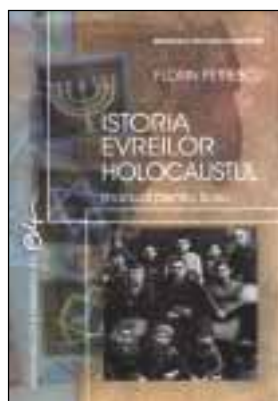
• **JIBOU.** La 9 octombrie, elevi ai Liceului „Ion Agârbiceanu”, îndrumați de prof. *Ion Ciocan*, au pregătit simpozionul cu tema: „Cine uită, nu merită”, în care au prezentat momente tragice din viața poporului evreu. Înaintea simpozionului, elevii au depus o coroană de flori la monumentul funerar din Cimitirul Evreiesc, îngrijit de ei, în memoria deportaților din Jibou și din împrejurimi. Un moment important și emoționant a fost întâlnirea elevilor cu *Herman Zauberer*, singurul supraviețuitor evreu, acum în vârstă de 86 de ani. La biblioteca orașenească a Casei de Cultură, profesorii *Cornelia Cordea* și *Gyorgyi Deak Gyorgy* au organizat o expoziție de cărți și fotografii care au prezentat tragedia poporului evreu. (ION IVĂNESCU)

JIBOU

• **CRAIOVA, DĂBULENI, BECHET, CALAFAT, SEGARCEA.** Facultatea de Istorie, Filosofie, Geografie, în colaborare cu Centrul de Studii și Cercetări ale istoriei, culturii și civilizației evreilor din sud-estul Europei, au organizat Simpozionul științific „Un act al barbariei în secolul XX. Holocaustul”. După cuvântul de deschidere rostit de prefectul Județului Dolj, conf. univ. dr. *Nicolae Giugea*, profesori universitari și reprezentanți de vază ai comunității au susținut interesante comunicări. La Cimitirul Evreiesc au fost depuse coroane din partea Prefecturii, a Consiliului Județean Dolj, a Primăriei Municipiului Craiova, a Comisiei pentru Cultură-Învățământ a Primăriei, a Comisiei pentru Cultură-Învățământ a Consiliului Județean, a etniilor greacă, italiană, romă, germană. Notabile - acțiunile comemorative organizate de Consiliul local din Băilești, primăriile din Dăbuleni, Bechet, Calafat, Grupurile școlare „Horia Vintilă” și „D. Filășanu” din Segarcea. La Muzeul Olteniei, Secția Istorie-Arheologie, s-a deschis Expoziția „Mărturie despre prezența comunității evreiești din Craiova”. La Biblioteca Județeană „Alexandru și Aristia Aman” a fost vizionat filmul „Lista lui Schindler”. În sala mică a Liceului de Artă „Marin Sorescu”, a fost organizat un simpozion și a fost vizionat un film despre Holocaust. Invitat special a fost vice-președintele comunității, prof. *Ștefan Ardeleanu*. C.T.A.M. „C. Brâncuși”, Comunitatea Evreilor din Craiova, Inspectoratul Școlar Județean Dolj, Casa Corpului Didactic-Dolj au organizat Simpozionul „Holocaust - moment de rememorare a istoriei” susținut de elevi ai claselor a XII-a. La Școala „I.D. Sârbu” din Craiova s-a vernisat Expoziția „Lagărele morții” și elevi ai școlii au susținut o sesiune de referate. Comunitatea craioveană a organizat „Ziua Porților Deschise”, în care elevi ai școlilor din oraș au vizitat sinagoga.

La Palatul Cotroceni a fost lansat primul manual pentru studierea istoriei Holocaustului din România

Editura Didactică și Pedagogică - rodul cooperării de excepție între Ministerul Educației și Cercetării, Filiala „Sohnut” din România și Fundația „Ronald S. Lauder”. Alăturat, redăm extrase din alocuțiunea rostită, cu acest prilej, de prof. *Florin Petrescu*, autorul manualului.

Prof. FLORIN PETRESCU

[...] Manualul pe care îl prezentăm astăzi se adresează, în primul rând, elevilor și profesorilor de liceu care optează pentru cursul *Istoria evreilor. Holocaustul* [...] și cuprinde 13 unități didactice. Ele se referă la istoria poporului evreu din antichitate până în epoca modernă, dar, mai ales, la aspectele ale istoriei evreilor din spațiul românesc. Majoritatea temelor tratează Holocaustul în Europa și capitolul românesc al Holocaustului. Lecțiile cuprind conținuturi istorice, imagini de epocă, hărți istorice, documente, mărturii ca și evaluări și exerciții didactice [...]. Îmi exprim speranța că profesorii și elevii din România vor aprecia acest demers educațional și vor folosi cu succes manualul în activitățile pe care le vor desfășura la clasă și în afara clasei [...].

